

стійними для сорту і їх залежність від коливання температур повітря в міжфазовому періоді незначна.

З цього витікає, якщо фіксувати строк настання чергової $i + I$ фази – t_{i+I} з точністю до доби, то будемо мати $t_{i+I} = t_{i+I} + Rt_{i+I}$, де Rt_{i+I} – тривалість періоду між $i - i_0$ і $i + I$ фазами. Тривалість міжфазного періоду може бути знайдена з виразу:

$$F = \left| T_{i+1}^C - \sum_{l+1}^{R_{l+1}} T_l \right| \rightarrow \min_{\{R_{l+1}\}}$$

де в залежності від методу розрахунку використовуються різні середні добові температури повітря відносно різних порогових (>0;+5;+10)

Висновки.

Використання системного підходу до визначення факторів впливу на процес розвинення культур надало змоги прийняти як головний чинник термічний, що хоча і спростило об'єкт дослідження, але дозволило запропонувати цілком придатні для практичного використання методи автоматизованого прогнозування.

Висловлені положення закладені в основу моделі, на підставі якої і можуть бути реалізовані засобами ПЕОМ.

УДК 378.147.88:681.31:34

ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕКСТОВИХ ДАНИХ ЮРИДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

М.І.ШЕРМАН – аспірант, Херсонський ДАУ

Сучасний стан розвитку суспільства та процеси, які в ньому відбуваються, вимагають від спеціалістів та керівників різних рівнів впевнених та досить ґрунтовних знань чинного законодавства. Враховуючи тенденції законотворчої діяльності, які виражаються у досить великій кількості нових нормативних актів та роз'яснень і доповнень до вже діючих, завдання оперативного та коректного опрацювання правової інформації, яка використовується у виробничій діяльності та навчальному процесі, видається досить складною.

Труднощі у вирішенні цього питання викликані, в першу чергу, необхідністю опрацювання досить великих обсягів текстової інформації, яка надається на паперових носіях – газети, журнали, збірники нормативних актів, коментарі, доповнення тощо. При такому

підході пошук відповідного нормативного акту займає певний час, іноді досить значний, до того ж необхідний паперовий носій може бути в обмеженій кількості або відсутній.

Своєчасний та коректний доступ до актуалізованого масиву правової інформації має істотне значення і для процесу підготовки фахівців для агропромислового комплексу, особливо економіко-правового напрямку.

Таким чином, намітилась проблема, яку в загальному вигляді можна сформулювати так: необхідно забезпечити швидкий, оперативний та коректний доступ до нормативних актів України, доповнень, коментарів до них з метою використання даної інформації у повсякденній виробничій діяльності та навчальному процесі. Крім того, ця інформація повинна бути актуальною, тобто містити всі зміни та доповнення до чинного законодавства на момент опрацювання запиту.

За умов використання традиційних засобів (бібліотечних каталогів, накопичення матеріалів періодичних видань, виписок зі спеціальної літератури тощо) розв'язання цієї задачі вимагає значних зусиль, відповідної кваліфікації, великих затрат часу на пошук, систематизацію, аналіз знайдених документів.

Використання інформаційних технологій може істотно оптимізувати процес пошуку, накопичення та аналізу необхідних в тій чи іншій ситуації нормативних актів.

Застосування комп'ютерної техніки дозволяє розв'язати поставлене завдання. Основних напрямків на цьому шляху, на нашу думку, може бути два:

1. Підключення через мережу Internet до інформаційного серверу Верховної Ради України. Даний інформаційний ресурс містить вичерпну інформацію з порушеної проблеми, має зручну пошукову систему та засоби пересилки знайденої інформації користувачеві, в якого виникла потреба ознайомитись з тим чи іншим нормативним актом. Такий підхід, не зважаючи на ряд очевидних переваг, має також суттєві недоліки, а саме необхідність встановлення на робочі місця користувачів модемів, підключених до окремих телефонних каналів, або використання виділеного Internet-каналу з внутрішнім розподілом потоків між користувачами для забезпечення доступу до нормативної бази під час проведення занять у комп'ютерному класі. Підсумовуючи вищенаведене, зауважимо, що реалізація даного підходу до розв'язання поставленого завдання вимагає значних витрат на придбання модемів, обладнання локальної мережі та програмного забезпечення.

2. Використання автоматизованих інформаційно-пошукових систем юридичного спрямування. Дані програми містять норматив-

ні документи, актуальні на час видання чергового випуску автоматизованої системи, мають вбудовану систему пошуку за різними реквізитами та засоби збереження знайдених документів у вигляді файлів формату *.txt або *.doc, розповсюджуються на компакт-дисках. Більшість таких систем має функції часткової або повної інсталяції на жорсткий диск персонального комп'ютера. Для використання в ході навчального процесу або професійної діяльності необхідно мати персональний комп'ютер, який підтримує операційну систему Windows'95/98/NT та оснащений пристроєм для читання компакт-дисків (CD-ROM). Такий підхід не вимагає значних витрат коштів на апаратне забезпечення, а потребує лише своєчасного придбання лазерного диску з актуальним на даний час масивом правової інформації.

На нашу думку, на сучасному етапі використання інформаційних технологій у навчальному процесі більш доцільним є шлях використання автоматизованих інформаційно-пошукових систем юридичного спрямування, які розповсюджуються на лазерних дисках.

У даний час до продажу надходять різні версії автоматизованих інформаційно-пошукових правових систем. Найвідоміші з них – “Юрист+”, “Ліга”, “Нормативні акти України”.

Аналізуючи характеристики даних програмних продуктів, ми дійшли висновку, що найбільшою мірою вимоги навчального процесу задовольняє система “Нормативні акти України” (англійська назва програми – оболонки – Legislation Sources for Windows).

Зупинимось більш детально на процесі її інсталяції, можливостях та основних прийомах роботи.

Розглянемо спочатку загальну інформація про систему Legislation Sources for Windows. Система Legislation Sources for Windows дозволяє оперативно слідкувати за змінами в законодавчій базі України і Росії, здійснювати швидкий пошук необхідних документів. Випускається на компакт-дисках, що виходять один раз на квартал. Система містить:

- Закони України;
- Постанови Верховної Ради України;
- Укази і розпорядження Президента;
- Декрети і постанови Кабінету Міністрів;
- Нормативні акти Фонду держмайна;
- Нормативні акти Національного банку;
- Документи податкової інспекції;
- Інші нормативні акти Міністерств і відомств, зареєстровані в Міністерстві юстиції;
- Міжнародні угоди;

Об'єм бази даних складає близько 630 мегабайт, тобто більше 50.000 окремих документів.

Система, яку ми розглядаємо, має вбудовані засоби часткової та повної інсталяції на жорсткий диск персонального комп'ютера. Після коректної інсталяції назва програми з'являється в розділі *Програми* Головного меню Windows'95/98/NT.

Для того, щоб почати роботу з базою даних Legislation Sources, необхідно:

Ввімкнути комп'ютер.

Натиснути на кнопку *Пуск*, вибрати пункт меню *Програми*, знайти *Legislation Sources*, запустити дану програму до виконання.

У головному вікні програми (див рис. 1) встановити пошук за законодавством України.

Вибрати для відповідної роботи українську розкладку клавіатури (одночасним натисканням на сполучення правих клавіш [CTRL] та [SHIFT]).

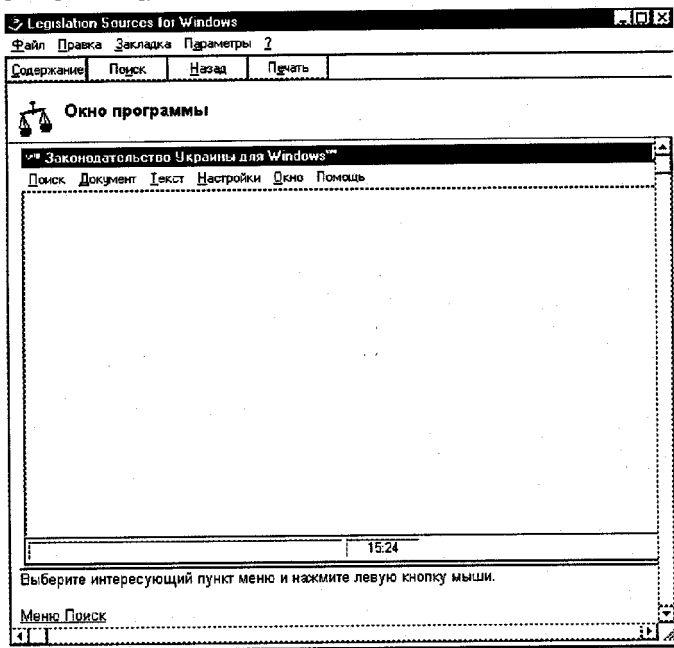

Рисунок 1. Головне вікно інформаційно-пошукової системи Legislation Sources

Нижче (рис.2.) наведено зміст пунктів горизонтального меню.

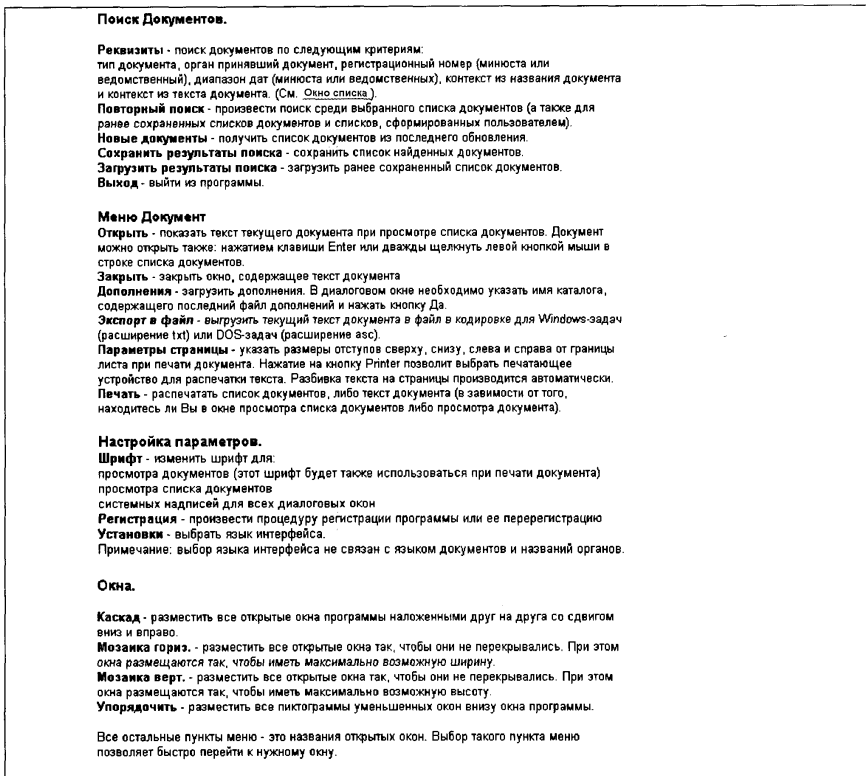

Рисунок 2. Зміст пунктів горизонтального меню інформаційно-пошукової системи Legislation Sources

Можливий алгоритм пошуку потрібної інформації в базі даних може мати таку послідовність:

За допомогою миші зайти в пункт горизонтального меню *Пошук*.

Вибрати вкладку *Реquisиты*.

Визначити об'єкт пошуку – закон, постанову, розпорядження.

Вибрати відповідний законодавчий, виконавчий чи судовий орган, який випустив даний документ (Приклад: Закон України «Про державний бюджет» прийняла Верховна Рада України)

Рекомендований режим пошуку – контекстний. Функції «*Відомчий*» і «*Мінюст*» не підключати.

Найчастіше пошук виконується за назвою документа. Вона пишеться українською мовою згідно з правилами граматики у відповідному вікні форми запиту.

Після одержання результатів запиту на екрані з'являється таблиця, в якій містяться назва документу, його реєстраційний номер, дата прийняття та ряд службових реквізитів.

Для відкриття документа необхідно зробити подвійний щиглик мишею на його назві в таблиці. Документ зображується на екрані засобами стандартної програми Блокнот. Його можна читати, гортати, зберігати у вигляді файлів на дискеті чи вінчестері.

Підводячи підсумок нашому розгляду, вважаємо за доцільне використовувати у навчальному процесі підготовки фахівців для агропромислового комплексу, зокрема економіко-правового напрямку, автоматизованої інформаційно-пошукової системи "Нормативні акти України" як коректного, швидкого та досить простого для освоєння засобу одержання інформації юридичного спрямування.

Література:

1. А.М. Рожнов. Анализ подходов к вопросу о качестве программного обеспечения. /СИЭТ-98. Труды IV Международной научно-практической конференции «Современные информационные и энергосберегающие технологии жизнеобеспечения человека» (выпуск №4 в пяти книгах). – Киев. – 1998. - с. 254-257.
2. Программное обеспечение решения информационных задач на компьютеризованном рабочем месте (Методическая рекомендация) / Сост. Ю.В. Попов. - К.: УМК по ВО при Минвузе УССР, 1989. - 32 с.

УДК 629.123.4.56: 537.2.001.25

ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ РІШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ

О.Л.КИРИЛЛОВ – аспірант, Херсонський ДТУ

Людство вступає в ХХІ сторіччя з невіршеними проблемами в різноманітних сферах своєї діяльності, в тому числі і екологічними, на які технологічна реалізація створення засобів праці має негативний вплив.

В наслідок використання відхідних технологій не просто забруднюється середа мешкання, але і викликаються необоротні явища в лаві галузей життєвого простору самої людини. Відмова від даних технологій тільки знижує рівень розвитку, а управління